

Tájoló

Bakonya, Boda, Bükkösd, Cserdi, Cserkút, Helesfa, Hetvehely, Kővágószőlős, Kővágóötös

Folytatódik a munka a Nyugat-Mecsekben

Február 2-án tartotta idei első közgyűlését a Nyugat-mecseki Társadalmi Információs és Területfejlesztési Önkormányzati Társulás (NymTIT) a bodai Polgármesteri Hivatal dísztermében.

Dr. Hegyháti József az idei szerződéstől is azt reméli, hogy segít a térség településeinek fejlődésén

Az eseményen részt vettek az NymTIT tagtelepülések polgármesterei, valamint Dr. Hegyháti József, a Radioaktív Hulladékokat Kezelő (RHK) Kft. ügyvezető igazgatója, Buday Gábor, a társaság műszaki és tudományos igazgatója, valamint Szódi Imre főmunkatárs.

Az első napirendi pontként Kovács Győző, Boda polgármestere, az NymTIT elnöke beszámolót tartott az egybegyűlteknél a legutóbbi közgyűlés óta eltelt időszak munkáiról, valamint aláírták a 2010. évi szerződést az Országos Atomenergia Hivatal (OAH) és az NymTIT között. Dr. Hegyháti József felszólalásában megemlítette, hogy reményei szerint a most aláírt szerződésekben szereplő összeg a tagtelepülések fejlődését szolgálja majd. Az aláírások után sor került Buday Gábor előadására, a „Megalapozás a radioaktív hulladékok és kiégett fűtőelemek kezelésének és elhelyezésének új programjához” címmel.

A műszaki és tudományos igazgató bevezetőjében röviden ismertette az RHK Kft. eddigi elképzeléseit, majd felvázolta, hogy mi tette szükségessé az új elképzelések kidolgozását. A szakember kitért a régi és az új koncepció közötti különbségekre, az olyan tényezőkre is, hogy például a paksi atomerőmű üzemidejét meghosszabbították, de a későbbi teljes leállás után viszont a tervezettnél hamarabb szerelnék le. Ami az NymTIT-et leginkább érinti, az a közép és hosszú távú terv, ugyanis ebben a programban vannak azok az elemek, amelyek az itteni településekkel történő együttműködést szolgálják. Az új koncepciónak műszaki, a lehetséges megoldások körének bővítését és illesztését megcélzó, illetve pénzügyi vonatkozásai is vannak. Ami továbbra is nagyon fontos az RHK számára az az, hogy a lakossági kommunikáció kiemelt helyen szerepeljen a tevékenységében.

(Folytatás a 3. oldalon)

A J Á N L Ó

A Tudományos Tanács előtt vizsgázott az új koncepció

Az RHK Kft. új koncepciója széles körben került egyeztetésre, és ennek egyik legfontosabb eseményére 2010. február 25-én került sor, amikor Buday Gábor, az RHK Kft. műszaki és tudományos igazgatója az Országos Atomenergia Hivatal Tudományos Tanácsa előtt mutatta be a dokumentumot.

(4. oldal)

A Hídépítő

A Reader's Digest magazin második alkalommal adta át az „Év hőse” díjat. Három kategóriában hirdettek győztest: oktatás, egészség és közösség. A győztes, közösség kategóriában Bogdán László, Cserdi polgármestere lett.

(5. oldal)

Akadálymentesítés a térségben is

Az önkormányzatok és egyéb szervezetek április 15-ig pályázhattak akadálymentesítési támogatásra a Baranya, Bács-Kiskun, Pest és Tolna megye 60 települése számára meghirdetett komplex akadálymentesítési pályázat utolsó, harmadik fordulójában.

(6. oldal)

A finnek már javában ügködnek

Dr. Szentgyörgyi Zsuzsa villamosmérnök, a Magyar Mérnök Akadémia tagjának jegyzete ezúttal a nagy aktivitású hulladékok kezelésének feladatairól, és annak finnországi terveiről szól.

(7. oldal)

Metszési bemutató Kővágószőlősön

A Zsongorkő Baráti Kör szőlészeti-borászati programjainak zárásaként, idén is sor került a metszési bemutatóra, február 21-én, Kővágószőlősön. Az esemény egy olyan szép és értékes hagyománnyá vált a térségben, hogy azt a következő években is érdemes lesz folytatni.

(8. oldal)

FALVAK HÍREI

BAKONYA

A 2010. évi költségvetés ismeretében döntött a képviselő-testület, hogy melyek lesznek azok a fejlesztések, amit ez évben szeretne megvalósítani a község – számolt be Varga István, Bakonya polgármestere. Megemlítette, hogy a megfelelő hatóságokhoz benyújtottak egy kérelmet, ami azt tartalmazza, hogy milyen feltételek mellett tudna Bakonya község szilárd burkolatú úttal rácsatlakozni a 6-os számú főközlekedési útra. Emellett a Bakonya és Kővágótötös közötti összekötő út javításának befejezését tartották még fontosnak.

Elkezdődtek a községben a tavaszi karbantartási munkálatok. Hét közmunkás segítségével virágosítás, a közterületek rendbetétele, valamint a csapadékelvezető árkok tisztítása folyik.

BODA

A 2010-es év legnagyobb fejlesztése a Sportcentrum befejezése, és a hozzá tartozó parkoló megépítése – említette Kovács Győző, Boda polgármestere. Ezenkívül még a temető kerítésének cseréjét, a horgászto rehabilitációját (a partszakasz megerősítése, esőbeállók építése), valamint a virágszoborpark építésének folytatását tervezik. Az időjárásnak köszönhetően a műfüves pálya borítása már el is készült, a műszaki átadásra március 29-én került sor.

A március 15-i nemzeti ünnep alkalmából a Baranya megyei közgyűlés Pro Humanitate kitüntetést adományozott Kovács Győző polgármesternek, az NymTIT elnökének a baranyai emberekért végzett munkájáért.

BÜKKÖSD

Csatorna épül Bükkösdön – újságolta a hírt Budai Zsolt polgármester. Az elnyert pályázatok segítségével közel 520 millió forint értékben kerül sor a község csatornázására. A szerződéskötések után, a munkálatok előreláthatólag másfél esztendővel vesznek igénybe. A csatornázási munkálatok megkezdése előtt több adminisztratív feladatot kell a Polgármesteri Hivatalnak elvégeznie. A legfontosabb a közbeszerzési eljárás kiírása és lebonyolítása lesz. Az idei év első beruházása a közkonyha teljes felújítása, melyet szintén pályázati pénz segítségével valósít meg az önkormányzat.

CSERDI

Régi álma válik valóra Bogdán Lászlónak, Cserdi polgármesterének, ugyanis az idei év tervei között a téglamúzeum megépítése szerepel az első helyen. A tervek között még a szőlőhegyi vízhálózat kiépítése, valamint egy mentálhigiénés központ létrehozása is szerepel. 2010-ben, első beruházásként a templomot övező

kerítés befejezésére kerül sor, amit az időjárás a tavalyi évben már nem tett lehetővé.

A település önkormányzata a falunapi rendezvények sikeres lebonyolítása céljából egy pályázatot nyújtott be februárban.

Elkészült egy, a település számára fontos beruházás, az úgynevezett „Európa Fal”. A tereprendezési munkák után várhatóan áprilisban kerül sor az ünnepélyes avatásra.

CSERKÚT

Az idei év legfontosabb beruházásaként a polgármesteri hivatal felújítását és teljes akadálymentesítését fogja elvégezni az önkormányzat – mondta Jónás József, Cserkút község polgármestere. A beruházás közel 35 millió forintba fog kerülni.

A képviselő-testület elfogadta a település 2010. évi költségvetését. A településen elvégzendő munkákhoz már hozzá is kezdtek – tájékoztatta a polgármester.

HELESFA

Gondos Gyula, a község polgármestere az idei év legnagyobb beruházásának a helesfai üdülőcentrum és horgászto befejezési műveleteit tartja. A polgármester úr elmondta, hogy a várható költség

FALVAK HÍREI

közel 480 millió forint, és a terveknek megfelelően nyár végén kerülhet sor az ünnepélyes átadásra. A gépek már felvonultak a földmunkákhoz, árok-ásáshoz és fakitermeléshez.

Tavasszal a vasúthoz vezető járda építésének befejezése a legfontosabb feladat, ami a tavalyi évről maradt meg. A tervek között szerepel még a Cserdivél közös vasútállomás peronjának kiépítése is. A vasútállomáshoz vezető járdaterület kialakítása megtörtént, így áprilisban elkezdődhet a földmunka és a járda építése.

A 2009-ben nyert LIEDER program keretében, a sportpálya északi oldalán, egy EU-szabványnak megfelelő játszótér kerül kialakításra 7 millió forint értékben. A munkálatok után, a tervek szerint májusban kerül sor az átadásra.

HETVEHELY

A 2010-es év legnagyobb fejlesztési terve a szennyvízprojekt megvalósítása – tájékoztatót Wágner Antal, a község polgármestere. A szennyvíz-beruházási pályázat elnyerése után a vízjogi létesítési engedély benyújtása van folyamatban.

Kora tavasszal egy EU-szabványnak megfelelő, közel 5 millió forint értékű játszótér kerül megépítésre a közösségi tájház mögötti területen.

Az önkormányzat 3,6 millió Ft értékben egy traktort vásárolt pótkocsi, fűnyíró, és hótoló kiegészítővel, mely nagymértékben megkönnyíti a falugondnoki munkát.

KÖVÁGÓSZÖLŐS

A község helytörténeti kiállításának helyet adó épület külső és belső felújítása, valamint a tető cseréjének megvalósítása az idei év egyik legnagyobb beruházása a községben – említette Sándor Tibor polgármester. Ezenkívül még a főtér átalakítása, és a buszmegálló kiépítése is szerepel a 2010. évi tervek között. A községben tavasszal, a pályázatok elbírálásának eredményei alapján indulhatnak meg az idei év fejlesztései.

A DDOP-2009-2.1.1. kódszámú „Baranya az élmények birodalma” fantáziánévű felhívásra a település beadta pályázatát. Az elnyert pénzből az ökoturizmus kialakítását és fejlesztését tervezik megvalósítani.

A Zsongorkő Baráti Kör szervezésében, április 8-án borverseny volt a kövágószőlősi kultúrházban. A helyi termelőkön kívül a környező települések borosgazdái is indulhattak a versenyen. A minták leadása április 6-án, 14 és 18 óra között volt a kultúrházban, az eredményhirdetésre április 17-én került sor.

KÖVÁGÓTÖTTÖS

A Petőfi utca vízvezetésének megterveztetése, valamint egy új közösségi tér kialakítása szerepel az idén megvalósítani kívánt tervek között – számolt be erről Lévai Sándor, a község polgármestere.

Pályázatot nyújtott be az önkormányzat a település katolikus templomában található orgona teljes felújítására. Sikeres elbírálás esetén még az idei évben megvalósulhat a beruházás.

Elkezdődtek a településen a térfigyelő kamerarendszer kivitelezési munkálatai, a tervek szerint április hónapban sor kerülhet a próbaüzemre is.

Folytatódik a munka a Nyugat-Mecsekben

(Folytatás az 1. oldalról)

Ezután került sor a 2010-es év költségvetésének elfogadására. Kovács Győző elnök összefoglalójában megemlítette a főbb számokat, majd a tagtelepülések vezetői egyhangúlag elfogadták az NymTIT 2010. évi költségvetését.

Ide kapcsolódik, és az idei munkákhoz tartozik, hogy a társulás közgyűlése egy szakértő céget már meg is bízott a DDOP (Dél-dunántúli Operatív Program) 5.1.2/B kódszámú, a közösségi közlekedés színvonalának javítását célzó infrastrukturális beruházások támogatására kiírt pályázat megírásával és a kiviteli tervek elkészítésével.

További hír, hogy a már megszokott módon idén is négy számmal jelentkezik a Nyugat-Mecseki Tájéoló című újság, valamint az NymTIT Videó Hírlevél is, melynek első adását már láthatták is a térség lakói. Októberben pedig, a már hetedik alkalommal megrendezésre kerülő Tájéoló Nap is a környék lakóit lesz hivatott tájékoztatni és szórakoztatni.

Kovács Győző a 2010-es esztendőre is sok feladatot jelölt ki a társulás számára

A Tudományos Tanács előtt vizsgázott az új koncepció

Az RHK Kft. az Atomtörvényben megfogalmazottak szerint felelős a radioaktív hulladékok elhelyezéséért, a kiégett üzemanyag kezeléséért és elhelyezéséért, valamint a nukleáris létesítmények jövőbeni leszereléséért és lebontásáért.

Az RHK Kft. törvényben megfogalmazott feladatainak ellátása egy zárt logika kereteiben történik, ahol mennyiségileg és minőségileg figyelembe veszik mindazon tevékenységeket, amelyek a radioaktív hulladékok és a kiégett üzemanyag keletkezését okozzák és hozzájárulnak azok kezeléséhez és elhelyezéséhez.

Ez a zárt logika, amelyet referencia forgatókönyvként az RHK Kft. közép és hosszú távú tevékenységének tervezéséhez is felhasználnak, magában foglalja a hazai nukleáris energiatermelés, a hulladékkezelés és elhelyezés legfontosabb peremfeltételeit és a megoldásra vonatkozó stratégiai elképzeléseket is.

A ma 1999 óta használatos referencia forgatókönyv peremfeltételeit és megoldási irányvonalait a paksi atomerőmű 30 éves üzemideje, az erőmű leszerelésének 70 évvel késleltetett elgondolása, és a kiégett üzemanyag, illetve a nagy aktivitású hulladékok hazai közvetlen elhelyezése jellemzi. Ezeket egészíti ki a Kiégett Kazetták Átmeneti Tárolójának (KKÁT) 50 éves üzemideje, valamint a kis és közepes aktivitású hulladékok elhelyezésének két, független telephelyen történő gyakorlata.

A fentiekben bemutatott legfontosabb peremfeltételekben a közeljövőben jelentős változások következnek be, mivel az erőmű üzemidejének meghosszabbítása a közvetlen megvalósulás fázisába jutott, és felülvizsgálatra került a leszerelési késleltetés mértéke is. A logika gerincét képező egyéb mennyiségi és minőségi jellemzőket is a fenti változásokhoz kellett igazítani. Az ezzel összefüggő tervezési tevékenységet az RHK Kft. három évvel ezelőtt indította el, és a munkák a „Megalapozás a hazai radioaktív hulladékok és kiégett fűtőelemek kezelésének és elhelyezésének új programjához” című dokumentum 2009 közepén történő elkészítésével jutottak végső fázisba.

Az elkészült dokumentum széles körben került egyeztetésre, és ennek egyik legfontosabb eseményére 2010. február 25-én került sor, amikor Buday Gábor az RHK Kft. műszaki és tudományos igazgatója az Országos Atomenergia Hivatal (OAH) Tudományos Tanácsa előtt mutatta be a fenti dokumentumot és

Az OAH szakembereinek véleménye nagyon fontos volt

az RHK Kft. jövőbeni üzemanyagciklus zárási elképzeléseit, kihangsúlyozva, hogy ez a koncepció is folyamatos aktualizálást igényel. Ez azért is lehet indokolt, mert

például az atomerőmű várható bővítése nyilvánvalóan megköveteli majd a jelenlegi forgatókönyv felülvizsgálatát is.

Az üzemidő-hosszabbításra összpontosít idén az atomerőmű

Minden tekintetben túlteljesítette terveit és az előző évi eredményeit a paksi atomerőmű. Befejeződött a teljesítménynövelő fejlesztés, az idén pedig az üzemidő meghosszabbítására fordítják az energiát, de a legfontosabb a meglévő blokkok biztonságos és gazdaságos üzemeltetése – mondta budapesti sajtótájékoztatóján Süli János, a Paksi Atomerőmű Zrt. vezérigazgatója a Magyar Tudományos Akadémián.

A paksi atomerőmű villamos energia termelése 2009-ben 15 427 GWh volt, 4,1 százalékkal több, mint az előző évben. Az árbevétel ennél nagyobb arányban, 9,2 százalékkal haladta meg az előző évit és 154,1 milliárd forint volt. A Pakson előállított áram ára 10,67 forint volt kilowattónként, 5 százalékkal több, mint 2008-ban. A négy paksi blokk átlagosan, névleges teljesítőképességének 89,32 százalékán futott a múlt évben. A korábbi munkaerő racionalizálás véget ért, tavaly már némileg nőtt a dolgozói létszám. Ez a tendencia folytatódik, de jelentős munkaerő-felvételre csak akkor lehet számítani, amikor elkezdődik a tervezett új blokkok építése – mondta Süli János.

A két új – egyenként ezer-ezerkétszáz megawattos blokk – felépítése a mostani számítások szerint kétezermilliárd forintba kerül majd. A Magyar Villamos Művek Zrt. és a Paksi Atomerőmű Zrt. együtt van olyan erős és hitelképes, hogy ezt egy szakmai befektetővel közösen finanszírozni tudja. A parlament kikötése az volt, hogy az új blokkok legalább 51 százalékban állami tulajdonban legyenek. Ám a mostani elképzelések szerint ez az arány akár a 75 százalékot is elérheti.

Süli János arról is beszámolt, hogy az üzemidő-hosszabbításhoz szükséges

Idén is rengeteg újságíró volt kíváncsi a Budapesten tartott sajtótájékoztatóra

engedélykérelmet 2011 decemberéig kell benyújtani az illetékes hatósághoz. A termelési eredményeket a karbantartási napok csökkentésével szeretnék tovább növelni addig a határig, amíg az semmilyen veszélyt nem jelent a biztonságra. A legfontosabb ugyanis az, hogy a négy meglévő paksi blokk biztonságosan és gazdaságosan működjön, hiszen ez teremti meg az anyagi és erkölcsi alapját az erőmű stratégiai terveinek.

Az évente végzett közvélemény-kutatások szerint a lakosság bizalma a korábbi évekhez hasonlóan töretlen: a magyar lakosság több mint háromnegyede (77%) egyetért azzal, hogy Magyarországon atomerőmű működik.

A Reader's Digest magazin második alkalommal adta át az „Év hőse” díjat. Három kategóriában hirdettek győztest: oktatás, egészség és közösség. A győztes, közösség kategóriában Bogdán László, Cserdi polgármestere lett.

Cserdit, az apró, 411 lelket számláló kétutcás falut Pécs felől érjük el. Jobbról-balról javarészt rendezett porták, frissen felújított házak között jutunk el a falu központjába, az új harangtorony lábához, szemben a polgármesteri hivattal. Bogdán László alakja messziről feltűnik. Határozott, biztos léptekkel közelít.

– Isten hozta önöket! – nyújtja kezét, majd bekísér az apró közösségi szobába. Az asztalon egy réztábla – ebbe a tízparancsolatot vésette –, meg a vadonatúj, még szinte érintetlen laptopok, a falakat szegélyező könyvespolcokon Harry Potter békésen megfér Dr. Bubóval.

– Itt szoktunk összegyűlni a gyerekekkel – meséli. – Rengeteget beszélgetünk, rajzolunk, DVD-ket nézünk, imádják a Magyar népmesék sorozatot, de ide ugranak be akkor is, ha valamilyen oklevélüket akarják megmutatni. Sőt, sokan itt is hagyják azokat, valahogy úgy érzik, ez a kitüntetés ide tartozik. Azonban a legnagyobb kitüntetés mégiscsak az, hogy kérés, felszólítás nélkül jönnek a srácok, szinte mint egy művelődési házba. Bogdán László szemléletesen mesél gyerekkoráról. Arról az életről, amely Pécsen oly sok gyereknek kijutott. Az édesapja bányászként dolgozott, édesanyja négy fiát látta el nap mint nap. László pedig növekvő kamaszként többnyire olvasott, rajzolgatott, fura módon valahogy mindig hidakat skiccelt a papírra.

– A rajzok szimbolikus jelentése innen nézve már értelmezhető – mondja. – Olyan vágyat fejeztek ki, amely valamiféle szakadék leküzdését jelentette. Az emberek közötti igen mély szakadékokét. A polgármester a legboldogabb gyerekkori nyarait mindig itt Cserdiben, nagyszüleinél töltötte, ez a falu jelentette neki a szabadságot és a védelmet. Aztán a szülei végül úgy döntöttek, hogy ideköltöznek.

– Felszámoltuk pécsi életünket, és 1992-ben visszatértünk oda, ahonnan indultunk. Én még középiskolás voltam, de soha nem éreztem, hogy bármiből is kimaradnék, mert itt lakunk. Sőt! Abban, hogy végül megpályáztam a falu vezetését, ezeknek az éveknek döntő jelentőségük volt.

Felnőttként már tudatos döntés volt, hogy részt vesz a falu alakításában. 2002-től alpolgármester lett, majd négy évvel később indult a polgármesteri címért.

Bogdán László tevékenységét már nem csak a térségben ismerik el

A falu lakosságának 71,2 százaléka szavazott rá.

– Mivel egy multinacionális cégnél dolgozom Pécsen, ahol igazgató vagyok és ötszáz ember munkájáért felelek, egy percig nem volt kérdés számomra, hogy a megbízatást díjazás nélkül vállalom el. Ugyan miért is vennék el bármit az asztról, ha még semmit nem tettem le oda? Olyan erkölcsi normát, hozzáállást szeretnék közvetíteni, amelytől az emberek, függetlenül attól, hogy cigányok vagy magyarok, elfogadnak és bíznak bennem. Tudják, hogy tisztességes úton járok, én pedig minden éjjel nyugodtan fekszem le.

A polgármester később a hídra kalauzol, amely a falu egyik meghatározó helyszíné. Cserdi első embere nem engedett a 21 méteres híd felállításából, amely egy keskeny csatorna felett ível át. Pályázott, nyert és építtetett. Ez a híd szimbolikus értelemben köti össze a cigányokat és a nem cigányokat. A tavalyelőtti szeptemberi avatása igazi ünnep volt, az első olyan alkotás ez, amely hűen jelzi: Cserdi életében új időszámítás kezdődött, itt találkozhat egymással – ha jelképesen is – a többség és a kisebbség.

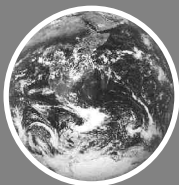
Bogdán László azt is eltervezte ugyanis, hogy ebben a faluban minden szép lesz. A 86 házból, amelynek több mint kétharmadában magyar családok laknak, az önkormányzat már 29 ház felújításában vett részt közmunkával – ők adják a munkaeőt, a tulajdonos fizeti az alapanyagokat. László aztán azon is gondolkodott, hogy a falu előző testülete által megvett és üresen álló házzal valamit kezdeni kellene. Ma jól működő bolt üzemel benne. Felújította a templomot, három év alatt 180 méter új járdát fektettek

le, megépült a játszótér, új, fából készült buszmegállókat terveztetett a főút két oldalára. A temető kerítését maga tervezte, tisztas és izléses fakerítésre is futotta. A falu két nyaralót vásárolt Balatonmárián, ahol tavaly nyáron hetven gyerek nyaralt.

– A Laciról csak jót tudunk mondani – mondja Marika néni, a híd melletti első ház tulajdonosa. – El sem tudják képzelni, mennyire nem volt itt semmi! Most meg? Felújított templom, házak, nézzenek csak szét! Nem kell félni a betöréstől, már térfigyelő rendszerünk is van. Nagyon sokat tesz értünk, mindenki egyformán becsüli, magyar is, roma is. Összefogja az embereket, összetart minket.

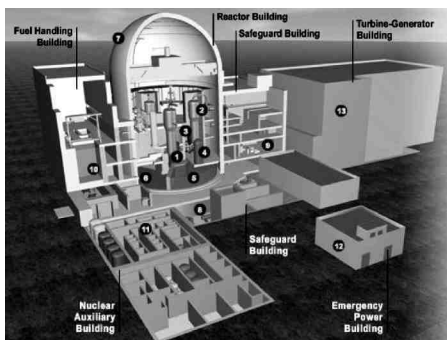
Bogdán Lászlónak sok álma volt és van. Az egyik nemrég vált valóra: felavatják azt a haranglábat, amelynek talapzatán csillagok jelzik a szenteket, és amelybe a polgármester Székelyudvarhelyen öntetett harangot. (Ehhez készült a réztábla a tízparancsolattal.) Álma még az egyedülálló roma skanzen, amelyet 2010 májusában kezdenek építeni, s amelyre már megpályázta és megnyerte a szinte teljes összeget. Amikor azt kérdezzük, lát-e itt például iskolát majd egyszer, azt mondja, hiú ábrándokat ne kergessünk, hiszen egy ekkora település nem tud fenntartani saját iskolát. De rendelőt igen, mint ahogy már van is, meg egy serdülő focicsapatot, amely egyre jobb eredményeket ér el a rangadókon. Nem véletlen, hogy a polgármester a hivatal egyik szobáját edzőteremmé alakította, benne a legmodernebb erőgépekkel, felszerelésekkel. További álma még, hogy az itt élők boldogok és büszkék legyenek önmagukra és arra a falura, amelyben élnek. Mert a dolgok ezzel kezdődnek és ezzel is fejeződnek be.

(forrás: Reader's Digest)

Japán 14 új atomerőművet épít 2030-ig

Összesen 14 új atomerőmű építését tervezi Japán a következő húsz évben. A „Nikkei” című japán gazdasági lap híre szerint a kormány júniusban határozza

Több japán vállalat is fontosnak tartja az atomerőművek fejlesztését

meg pontosan, hogy milyen ütemezésben kíván haladni az atomerőmű-építési tervvel. Az előzetes tervek szerint 2020-ig nyolc atomerőmű épülhet fel, további hat 2030-ig készülne el. A világ második legnagyobb gazdasági hatalma jelenleg 53 atomerőművel rendelkezik, ezek az ország energiaszükségletének mintegy harmadát fedezik.

Az utóbbi években a globális energiaszükséglet folyamatos növekedésével és a környezetkímélőbb energiaforrások előtérbe kerülésével ismét nő az igény a nukleáris energiatermelésre.

Oroszország záros határidőn belül 26 atomerőművet épít

Az Orosz Föderáció záros határidőn belül 26 atomerőművet épít fel, s erre idén az atomenergetika fejlesztéséről szóló szövetségi program keretében 175 milliárd rubelt (1200 milliárd forint) fordítanak – mondta Vlagyimir Putyin orosz miniszterelnök.

A kormányfő szolt arról is, hogy jelenleg 10 erőmű építése, valamint a világ első úszó atomerőművének kivitelezése van folyamatban az ország területén, és az orosz cégek külföldön további öt erőművet építenek.

Elmondta, hogy az oroszországi energiatermelésből jelenleg 16 száza-

lékot fedeznek az atomerőművek, de hosszabb távon 25–30 százalék lehet ez az arány. Külön hangsúlyozta, hogy nagyon nagy figyelmet kell fordítani az atomerőművek biztonságos voltának garantálására, és hozzátette, hogy a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) érté-

kelése szerint az orosz atomerőművek a legbiztonságosabbak között vannak számon tartva.

Oroszország a békés célú nukleáris ipar világcipőjéből jelenleg 16 százalékot birtokol, de úgy vélik, hogy a piac 25 százalékát is megszerezhetik.

Finnországban is kiválóan működnek az orosz reaktor típusok

Akadálymentesítés a térségben is

Az önkormányzatok és egyéb szervezetek április 15-ig pályázhattak akadálymentesítési támogatásra a Baranya, Bács-Kiskun, Pest és Tolna megye 60 települése számára meghirdetett komplex akadálymentesítési pályázat utolsó, harmadik fordulójában.

Az „Akadálymentesítések megvalósításának támogatása a Duna-Mecsek Területfejlesztési Alapítvány által érintett települések területén” című pályázatot az alapítvány tevékenysége által érintett önkormányzatok, társulások, az ott működő intézmények, közhasznú szervezetek, civil és gazdálkodó szervezetek számára hirdették meg. A kiírás célja, hogy minél több helyen valósuljanak meg akadálymentesítési projektek, a pályázat keretösszege közel 87 millió forint.

A települések számára rendelkezésre álló összeg nagyobbik részét a Duna-Mecsek Területfejlesztési Alapítvány (DMTA) korábban maga is pályázat útján nyerte az Európai Gazdasági Térség (EGT) és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok alapjától.

A támogatási forrásokra tavaly két fordu-

loban lehetett pályázni. A tavasszal meghirdetett első fordulóban 305 millió forint talált gazdára, a második fordulóban összesen 192 millió forintnyi forrást nyertek el a pályázók.

A DMTA-t a Paksi Atomerőmű Zrt. hozta létre 2006-ban, az alapítvány tavaly több mint 635 millió forint támogatást nyújtott a településeknek, amely közvetlenül 6 milliárd

forint fejlesztést generált, és 62 új munkahely teremtéséhez járult hozzá.

Az alapítvány célja a település-, a térség- és a gazdaságfejlesztés segítése a magyar nukleáris létesítmények környezetében és a hulladéktároló-helyek kutatásában érintett településkörben, tehát Paks, Kalocsa Bataapáti, Boda és Püspökszilágy vonzáskörzetében.

Az alapítványnak köszönhetően már több intézmény is akadálymentesítve lett az országban

A finnek már javában ügyködnek

Ismert, hogy napjainkra jócskán meglódult az igény a nukleáris energiatermelésre. A mostani reneszánszt elsősorban a légkör elszennyeződésétől, az üvegházhatást okozó gázkibocsátásoktól (szén-dioxid, metán) való félelem mozgatja, de benne rejlik az is, hogy feltehetőleg nincs messze az idő, amikor kimerülnek a gázkészletek. Pozitív ez a mostani trend az atomenergia szempontjából, ám ne feledkezzünk meg egy fontos feladatról: a sugárzó hulladékok sorsának elrendezéséről.

A kis és közepes aktivitású hulladékok tartós tárolása viszonylag könnyen megoldható, mert egyrészt legtöbbjüknek aránylag rövid a lebomlási ideje, másrészt az energia-kibocsátásuk is elég kicsi. Magyarországon hosszú távú megoldást jelent a Bábaapátiban megépült tároló.

Hanem a kiégett fűtőelemek tartós elhelyezése már más kategória. Szolgáltatuk letelte után először pihentetni kell őket, majd néhány évtizedre átmeneti tárolókban lehet elhelyezni. A Paksi Atomerőmű melletti átmeneti tárolóban például ötven évig pihenhetnek, és a mostanáig elkészült 16 kamrának a száma akár meg is duplázható. De mi lesz utána? Hiszen a kiégett fűtőelemekben található plutóniumnak több mint 26 ezer év a felezési ideje, és mi ez ahhoz képest, hogy a cézium-135 aktivitása 2,3 millió év, a jód-129-é 15,7 millió év, míg az urán-238-é 4,46 milliárd év alatt csökken a felére. Olyan megoldást, olyan lerakót kell tehát találni, ahol ezek az anyagok háborítatlanul és főleg, a környezettől, a vízáramoktól teljesen elszigetelten találnak végső nyughelyet.

Úgy tetszik, hazánk szerencsés tekintetben, mert a bodai aleurolit formáció kiváló lehetőséget ígér. Ehhez persze az is kell, hogy a kutató-feltáró és előkészítő, majd a végleges építőmunkálatokra elegendő pénz jusson. Mindenesetre már van előttünk egy példa, nem is messze tőlünk. Finnországban,

Olkiluoto szigetén egy sziklatömb alatt épül egy 190 hektárnyi végleges tároló, amely mintegy 12 ezer tonna kiégett fűtőanyagot ad majd helyet. Ha elkészül, a tervek szerint 2020-ra, hétkilométernyi alagút, akna és szállító út várja a tárolandó anyagokat. Külön művészet magának a kiégett fűtőanyagot a csomagolása is. Az egy méter átmérőjű, öt méter hosszú tárolóhengerek külső burka réz, vastag öntöttvas betéttel bélelve. Ezek üresen is akár 26 tonna súlyúak lehetnek. A végső helyükre rakott tartályokat az üregükben bentonit agyagtömbökkel veszik körül, ezek töltik ki a teret a tartály és a köztér között. Ez az esetleg bekerülő víz miatt fontos, hiszen a víz még az apró réseken keresztül is bejuthat. Az agyagnak van egy előnyös tulajdonsága a tárolás szempontjából: a víztől megdagad, és még szilárdabban veszi körül a tartályt. Ha majd megtelik a tároló, mintegy 27 ezer fűtőanyagkötegnek tud helyet adni.

A finnek úgy tervezik, hogy az üzemeltetés kezdetétől számítva száz év múlva hatalmas táblákkal lezárják a tárolót, előtte az üregeket bentonittal és a kibányászott kőtörmelékkel kitöltik. A létesítmény fölé növényeket ültetnek, hogy a későbbi korok kíváncsi vagy terjeszkedni vágyó emberei ne tudjanak hozzáférni. Bizakodnak, hogy maga a kőzet nem fog elmozdulni, mert mint a kutatások kimutatták, a létrejötte óta eltelt 1,8 milliárd évben sem változott. Mindenesetre a tároló tartósságának első bizonyítása mintegy húszezer év múlva várható, amikor az előrejelzések szerint egy újabb jégkorszak lesz. Tényleg lesz-e vagy sem? Majd meglátjuk...

De akár el is enyészhet az ilyen tárolók hivatása, mert a tudomány, és vele a technikai fejlődés új lehetőségeket talál az egyre szűkösőbb urán pótlására, a kiégett elemek újrahasznosításával. Már most is van annak realitása, hogy a nagy aktivitású, igen hosszú felezési idejű anyagokat különféle átalakítási

módszerekkel barátságosabb, gyorsan lebomló, avagy akár stabil anyagokká alakítsák, ésszerű költségekkel. És persze az is meglehet, hogy néhány évezred múlva az emberiség új lakóhelyekre lel a világmindenségben, hátrahagyva a kincseitől teljesen megfosztott, amellet alaposan elszennyeződött Földet.

De a sci-fikből ismert jövő bekövetkezése előtt, napjainkban még meg kell oldani a nagy aktivitású sugárzó hulladékok tartós tárolásának ügyét. A finnek tehát javában építik a maguk tárolóját, nem túl olcsón, mert a költségelőirányzatok szerint (amiket gyakorlatilag mindig mindenhol túllépnek, mire elkészül egy nagy létesítmény) 3 milliárd euróba, azaz mintegy 800 milliárd forintba fog kerülni. Viszont ha elkészül, ez lesz a világon az első állandó lerakóhelye a nagy aktivitású hulladékoknak, mivel az amerikaiak egyelőre feladták. A Yucca hegységben folytatott két évtizedes munka és mintegy 9 milliárd dollár (kb. 1800 milliárd forint) ráfordítás után az Obama kormányzat tavaly májusban, szép csendben véget vetett a projektnek. Lehetséges, hogy ezek után a mi dél-dunántúli helyszínünk lesz a második sikeres projekt a Földön?

Dr. Szentgyörgyi Zsuzsa villamosmérnök,
a Magyar Mérnök Akadémia tagja

Metszési bemutató Kövágószőlősn

A borosgazdák jó tapasztalatszerzésnek tartják a szakemberekkel történő találkozókat

A Zsongorkő Baráti Kör szőlészeti-borászati programjainak zárásaként idén is sor került a metszési bemutatóra, február 21-én, Kövágószőlősn. Igazi, tavaszt idéző napsütés fogadta a közel negyven szőlősgazdát és érdeklődőt, akik már kora délután gyülekezni kezdtek a kövágószőlősi kultúrházban.

A meglepeteket Varga Géza, a Zsongorkő Baráti Kör elnöke köszöntötte, majd egy rövid sétára invitálta a jelenlévőket. A tízperces gyaloglás után Bencze Ferenc birtokára érkeztek a gazdák, ahol Havrán István, a Pécsi Szőlészeti és Borászati Kutatóintézet vezetője röviden összefoglalta a 2009-es év borászati jellemzőit. Megemlítette, hogy az időjárás nem igazán fogadta kegyeibe a szőlőművelőket, hiszen két ízben is jégverés sújtotta Baranya megyét az elmúlt esztendőben, ami nagy kárt tett a szőlőültetvényekben. A metszés fontosságát hangsúlyozva Havrán István elmondta, hogy a növényeket minden évben vissza kell metszeni, ha azt akarjuk, hogy szép termést hozzanak, hiszen az egyéves rügyekből hozzák a legtöbb termést.

A gyakorlati rész közben a gazdák érdeklődéssel figyelték, hogyan alakítja ki a töke formáját a szakember, aki eközben készségesen válaszolt a hozzá intézett kérdésekre. A bemutató után a kultúrházban, fehérasztal mellett, a jelenlévők meghallgathatták, hogy az egyes gazdák hogyan vélekednek a kóstolásra kínált boraikról. Az egybegyűltek saját munkájuk eredményéről is véleményt, dicséretet és kritikát kaphattak. A kövágószőlősi esemény egy olyan szép és értékes hagyománnyá vált a térségben, hogy azt a következő években is érdemes lesz folytatni.

A kultúrházban helyi borokat kóstolhattak meg a jelenlévők

Húsvét a Mecsekben

Húsvéti bárányles a Zengőn

A hegyhez kötődő egyik ma is élő és megkapó húsvéti népszokás a húsvéti bárányles. A szokás történelmi magyarázata, hogy az első világháború idején orosz hadifogságba került helyiek megfogadták: ha kiszabadulnak és hazakerülnek, hálaiból minden évben egyszer felzarándokolnak a Zengőre. Ha így volt, a fogadalmat tevők már mind elhunytak, de utódaik mégis minden húsvét hajnalban megteszik az utat a hegy oldalában, az erdőben, az 1850 körül emelt kereszthez, amely a csúcstól mintegy háromszáz méterre, az északnyugati hegyoldalon áll. A helyiek „Bocz-kereszt” néven ismerik a helyet, melyet egy volt hadifogolyról neveztek el, akinek le származottai ma is Hosszúhetényben élnek. A történet régi változata az, hogy húsvét éjjelén egy vándor, aki Kisújbanáról tartott Hosszúheténybe, eltévedt a hóviharban. Már majdnem megfagyott, amikor megjelent neki Isten báránya és megmutatta az utat le a hegyről. A báránylesen csak férfiak vesznek részt.

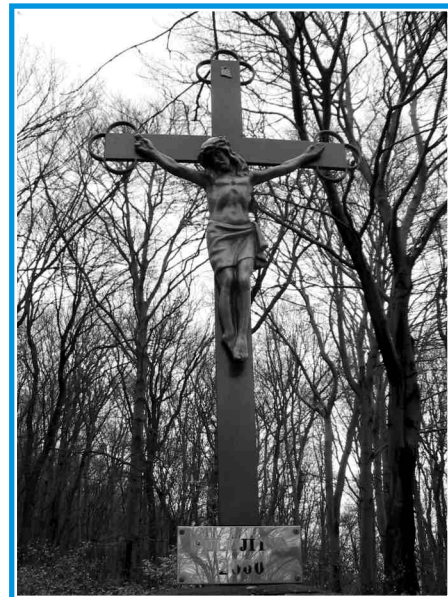
A locsolás

A locsolás az emberiséggel csaknem egyidős termékenységkultusszal van kapcsolatban, ugyanakkor a vízzel való meghintés utal a keresztség jelére és tartalmára. A szokás arra a legendára is visszavezethető, amely szerint locsolással akarták elhallgattatni a Jézus feltámadását hirdető jeruzsálemi asszonyokat, illetve vízzel öntötték le a Jézus sírját őrző katonák a feltámadás hírére vívő asszonyokat. A szokásról már XVII. századi írásos emlékek is fennmaradtak. Régebbi időkben – szerencsére sok baranyai településen mostanság is – a fiatal legények csapatokban járták a falvakat, és alaposan meglocsolták a leányzókat vízzel. A lányok hálából, hogy nem maradtak szárazak, hímes tojásokat osztogattak nekik. Persze a húsvéti locsolóversek sem maradhattak el, népköltészetünk gazdag tárházát kínálja a különböző rigmusoknak. Később ez a szokás is modernizálódott, a fiúk nem csapatokban mentek a lányokhoz, és előkerültek a kölnisüvegek is. A lányok pedig megvendégtették őket, és a locsolókat fáradózáisáikért aprópénzzel is megjutalmazták.

A tojás

A tojás az élet újjászületésének legősibb jelképe. Bármilyen kicsi is, képes a világegyetem nagyságát, és az élettelenből az élőbe való átmenet rejtélyét jelképezni. Fontos szerepe van a húsvéti étrendben is, de a tojások színezése, díszítése is régi korokra nyúlik vissza. A leggyakrabban használt szín a piros, magyarázatát a színek mágikus

erejébe vetett hit adhatja. A pirosnak védő erőt tulajdonítottak. A tojások piros színe egyes feltevések szerint Krisztus vérének jelképezi. A tojásfestés szokása és a tojások díszítése az egész világon elterjedt volt. A tojásfestés népszokásként elsősorban Kelet-Európában maradt fenn a XXI. századig. Eredetileg egyszínűek voltak, pirosas színüket növényi festőanyagoktól kapták. Erre szolgált a vöröshagymahéj, a börszőny, a bíbortetű. Később kialakultak a feliratos tojások. A díszítést viasszal „írták” a héjra, melyet festés után lekapartak. Lehetett a szöveg név, üzenet, esetleg a keresztség jelképek valamelyike. A minták ismerői tojásfestéssel foglalkozó asszonyok voltak, akiktől a lányok megvásárolták azokat. Pécs környékén a festett, díszített tojás ajándékozása elsősorban a húsvéti locsolózkodáshoz kapcsolódik. A díszített tojások festésének formái, a minták elrendezése tájegységenként változott. A nálunk leggyakrabban használt minták geometrikusak.

Sokan zárándokoltak el húsvétkor a Zengőn található Bocz-keresztbe

NYUGAT-MECSEKI
Tájéoló
Bakonya, Boda, Bükkösd, Cserdi, Cserkút, Helecs, Hetvehely, Kövágószőlős, Kövágótötts

KISTÉRSÉGI LAP

Kiadja a Noguchi Porter Novelli
(1054 Budapest, Szabadság tér 7.)

Felelős kiadó a kft. ügyvezető igazgatója. Szerkeszti a szerkesztőbizottság. Készült a Ferling PR Kft. közreműködésével. Nyomás: V-TESA Bt.

ISSN 1786-0563